

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Classicale evangelisatiepost Breda

07/10/2021
jaargang 100

nr **01**

Op 16 april 2016 wordt in Breda inloopcentrum 'De Lichtboei' geopend. Deze klassicale evangelisatiepost is gehuisvest in het kerkgebouw van de voormalige Gereformeerde Gemeente, in de wijk Boeimeer. Bij de opening merkt ds. H. Hofman onder meer op: 'Op 30 augustus 2015 hielden we hier de laatste dienst. Het is Zijn goedheid dat het geopende, eeuwige Woord hier is gebleven. (...) Werp het Woord er maar in als u een gesprek probeert aan te

gaan met iemand uit de buurt. Strooi het zaad maar; daarmee wil de Heilige Geest wonderen doen: Alzo zal Mijn Woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen hetgeen dat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend'. Naast de door-deweekse activiteiten wordt er momenteel op de eerste en derde zondag van de maand een samenkomst in 'De Lichtboei' gehouden.

Wijs of dwaas?

‘Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen zijn gelijk tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet’. Zo tekent de Heere Jezus in een beeld uit het dagelijkse leven hoe het zal zijn als Hij wederkomt. Opdat wij bereid zouden zijn als Hij komt.

... en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.

Matthéüs 25:10b

In die tijd was het de gewoonte dat de bruidegom met zijn vrienden de bruid ophaalde bij haar woning of bij een andere afgesproken plaats. Daarna ging het in een feestelijke optocht naar de bruiloftszaal. Bij de bruid was er dan een groep vriendinnen die met haar meegingen, de bruidegom tegemoet. Over deze tien maagden gaat het in deze gelijkenis. Vijf van hen waren wijs en vijf dwaas. Want, zegt de Heere, die gereed waren, gingen met de bruidegom in tot de bruiloft! Dat wil zeggen: met de hemelse Bruidegom Christus ingaan in de eeuwige vreugde om eeuwig bij Hem te zijn. Daar hadden de vijf dwaze maagden ook op gerekend. Aangrijpend dat er voor het oog zo weinig verschil lijkt te bestaan tussen de wijze en dwaze maagden. Echter, bij de komst van de Bruidegom blijkt het een onderscheid te zijn van eeuwig buiten of eeuwig binnen!

Beiden, wijze en dwaze maagden, hadden brandende lampen. Dit wijst op de belijdenis van het christelijke geloof. Beiden verwachtten de bruidegom en gingen hem tegemoet. Misschien kan dit van ons nog niet eens gezegd worden. Dat wij bij al onze voorrechten ons amper bekommeren om ons eeuwig zielenheil. Als dat zo met ons is, vraag dan of de Heere uw ogen opent, nu het nog genadetijd is.

ds. G.J.N. Moens,
Middelharnis

Maar deze dwaze maagden hadden, evenals zij die wijs werden genoemd, een verwachting van de komst van de bruidegom. Ook haar lampen brandden. Er kan dus veel zijn wat uiteindelijk toch tekort is. Een grote verandering in ons leven. Ernst maken met de dingen van de eeuwigheid. Graag het Woord Gods willen horen. Veel ijver voor het Koninkrijk Gods. Mogelijk dienen we wel in een ambt. Wij schreien tranen en spreken van de Heere Jezus, van de Bruidegom, ja ook van Zijn wederkomst. Maar met dat al toch nog altijd vreemdeling van het zaligmakend werk Gods in ons hart.

Er kan zoveel zijn wat uiteindelijk toch niet meer is dan het algemene werk van Gods Geest. Maar dat betekent: niet gereed. Wat kan dit het ware volk des Heeren benauwen. Het is hun gedurig gebed: Heere, doorgrond mij, beproef mij, zie of bij mij een schadelijke weg is en leidt mij op de eeuwige weg.

Kruikje met olie

De dwaze maagden hadden wel lampen, maar misten het kruikje met olie. Dit kruikje met olie wijst op het zaligmakend werk van de Heilige Geest in het hart van een zondaar.

Te roemen valt er voor die wijze maagden in zichzelf niets. Want het was genade alleen en ook zij waren in het wachten op de bruidegom in slaap gevallen.

Deze dwaze maagden misten het ware werk Gods in het hart. Zij misten de staatsverwisseling waarin een zondaar van dood levend wordt gemaakt. Zij misten het verbroken hart. Zij kenden de ware droefheid naar God niet. Zij wisten niet van een onvoorwaardelijk buigen onder een heilig, rechtvaardig en goeddoend God. Ze waren nooit in waarheid arm van geest geworden. Ze kenden het hartelijk leedwezen over en het haten en vlieden van de zonde niet. Ze wisten niet van een hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Ze spraken wel van blijdschap, maar kenden ten diepste niet die zoete hartelijke vreugde in God door Christus. Zij spraken wel over Christus, maar wisten niets van het wonder dat een helwaardige zondaar leert kennen: het behaagde God Zijn Zoon in mij te openbaren.

In dit nummer

4 Luther over berouw en vergeving [1]

9 Eenheid in verbondenheid

20 Ds. Labee over: Zonde tegen de Heilige Geest

- 2** Wijs of dwaas?
- 3** De zaligsprekingen [39]
- 5** Goed begrepen
- 6** Bijbelstudie Jona [9]
- 7** In de voorzeide leer [2]
- 8** Verdwenen gemeente Ede [2]
- 10** Boekennieuws
- 11** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 12** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Daar mochten de wijze maagden door genade wel iets van kennen, hoe vaak ze ook vreesden dat het alles nog tekort zou zijn.

Te roemen valt er voor die wijze maagden in zichzelf niets. Want het was genade alleen en ook zij waren in het wachten op de bruidegom in slaap gevallen. Het is een aanklacht tegen Gods volk, dat de bruidegom hen slapende vindt, terwijl er toch zulke andere tijden in het leven geweest zijn. Tijden dat hun hart zo dorstte naar de levende God. Waar hun harten zo vol waren van heilbespiegelingen om het mooiste lied van hun Koning te zingen. Maar nu is het zo stil en zo donker. In Christus is een nooit te ontledigen volheid, maar wat erg als er geen levende uitgangen zijn naar Hem, de Zon der gerechtigheid. De Bron van leven, licht en troost.

Maar als de bruidegom komt, het heeft lang geduurd, het is middernacht, dan zijn ze tot hun eigen verwondering gereed. Wanneer het geroep: 'de Bruidegom komt' klinkt, zullen die bevende harten van Zijn kinderen toch zo verheugd zijn. Haar lampen zijn dan bereid met de olie die ze gekregen hebben en zo mogen ze ingaan met Hem in de bruiloftsmaal. Met Hem, dat zal de eeuwige vreugde en blijdschap van de Kerk zijn. Om dan, zonder zonde, eeuwig Hem de lof en de eer toe te brengen, die Hij zo eeuwig waard is. Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen.

De deur gesloten

Ook de dwaze maagden horen het geroep. Ook zij nemen hun lampen! Maar deze gaan uit! Tot hun ontzetting zien ze nu waar ze voorheen aan voorbij waren gegaan: zij hebben geen olie! Nu is het te laat om nog te kopen!

Wanneer zij ten slotte bij de deur van de bruiloftsmaal komen, is deze gesloten. O, dat zal wat zijn als we dachten in te gaan en de Heere Zelf de deur voor ons gesloten heeft. Maar, Heere, wij kennen U toch? Dan te horen, wat we hier nooit wilden geloven: Ik ken u niet. Dan buiten, eeuwig buiten.

Denk toch niet licht over de ontzaglijke eeuwigheid, nu is het nog genadetijd. Hoeveel we ook denken te hebben, de vraag is: is het ware, het goede werk Gods in ons verheerlijkt? Doorzoek uzelf nauw, ja, zeer nauw. Alleen dan wanneer het begin uit God is, zullen wij voor Hem kunnen bestaan in die grote dag der dagen. Daarom lere de Heere ons deze bede: leer ons alzo onze dagen tellen dat wij een wijs hart bekomen.

Thomas Watson

De zaligsprekingen [39]

Over de reinheid van het hart

'Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien.'

Mattheüs 5:8

Als mensen zeggen dat, al is hun geest onwetend, hun hart toch goed is, kunnen ze net zo goed zeggen dat, al zijn ze blind, hun ogen toch goed zijn. Als onder de wet de plaag van de melaatsheid aan het hoofd van iemand te zien was, moest de priester hem onrein verklaren. Zo is het gesteld met iemand die onwetend is. De melaatsheid is in zijn hoofd: hij is onrein.

Een hart dat de noodzaak van de reinheid niet ziet, is onrein. Openbaring 3:17: 'Ik ben rijk, en heb geens dings gebrek.' Als we een kwaal niet voelen, is dat erger dan de kwaal zelf. Dan zult u een zieke horen zeggen: 'Ik voel me goed, ik mankeer niets.' Sommigen zijn er 'die de bekering niet van node hebben' (Luk. 15:7). Bepaalde zondaars voelen zich te goed om genezen te worden. Voor een natuurlijk mens is de reinheid van hart een even groot wonder als de nieuwe geboorte voor Nicodemus was (Joh. 3:4). Het is bedroevend als je bedenkt hoe velen zelfverzekerd voortgaan, zichzelf maar al te graag gelukkig prijzen, en nooit een vraagteken zetten bij hun staat -totdat het te laat is.

Wie in zijn hart 'naar ongerechtigheid ziet', is onrein van hart. Psalm 66:18: 'Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord hebben.' In de oorspronkelijke tekst staat: 'Als ik op de zonde zie...' dat wil zeggen: met een begerige blik. Het 'naar de zonde zien' is niet verenigbaar met de reinheid van hart.

Wat is 'naar ongerechtigheid zien'?

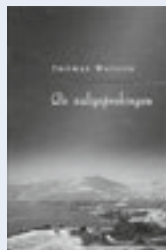
Dat is er als we aan de zonde toegeven. Als de zonde niet alleen in ons leeft, maar als wij ook in de zonde leven. Sommigen zullen al hun zonden opgeven op één na. Jakob wilde al zijn zonen laten gaan, behalve Benjamin. De satan kan een mens door één zonde vasthouden.

'Naar ongerechtigheid zien' is dat we behagen hebben in ongerechtigheid. Al zondigt een kind van God, dan heeft het er toch geen voldoening in. Romeinen 7:15: '...hetgeen ik haat, dat doe ik.' Maar een onreine ziel maakt de zonde tot haar tijdverdrijf. 'Zij hadden een welbehagen in ongerechtigheid' (zie 2 Thess. 2:12).

Een ongelovig hart is een onrein hart. De Schrift noemt het uitdrukkelijk 'een boos en ongelovig hart' (Hebr. 3:12). Een hart dat niet gelooft, is uitermate boos. Het is vol van het vergif van de hel. Het ongeloof is de walgelijke mengeling van alle zonden, de wortel en de vergaarbak van de zonde. Ongeloof is een zonde die God beledigt. Het zegt dat God liegt. Het trekt Zijn macht, barmhartigheid en waarheid in twijfel (Ps. 78:19).

Een hebzuchtig hart is een onrein hart. De aarde is het meest onreine element. De reinheid van het hart is in de geestelijkheid ervan gelegen, en wat is er nu méér tegengesteld aan een geestelijke gezindheid dan een aardse gezindheid? De hebzucht, de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad (1 Tim. 6:10).

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligsprekingen",
Thomas Watson
(uitg. Den Hertog).

Naald en draad

Hoe zit het toch met berouw en vergeving?
Is berouw wel nodig? We hebben toch de beloften.
Hoe durven sommige dominees te preken dat
berouw nodig is. Dan werp je blokkades op in het
komen tot Jezus.

ds. G. Clements,
Gouda

Dit soort opmerkingen kun je nogal eens tegenkomen op christelijke digitale platforms. Vreemd genoeg is berouw in het intermenselijke verkeer helemaal niet zo problematisch. Een vrouw zal haar ontrouwe man pas willen terugzien als hij écht berouw toont. Verzet ontstaat pas als het gaat over de noodzaak van berouw voor Góð. Dan steigert men. Toch is het Bijbels onmisbaar in de weg naar vergeving. 'Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor den HEERE; en Gij vergaaf de ongerechtigheid mijner zonde (Ps. 32:5).

In vier artikelen willen we nagaan hoe Luther sprak over berouw en vergeving. In de roomse kerk kon je berouw afkopen met een aflat. Luther vond dat verschrikkelijk. Daarom begon hij zijn 95 stellingen aan de slotkapel van Wittenberg met de noodzaak van oprecht berouw. Stelling 1: 'Toen onze Heere en Meester Jezus Christus sprak: Bekeert u, wilde Hij dat het hele leven van Zijn gelovigen op aarde uit een gedurig berouw bestaat'. We willen aandachtig luisteren naar deze grote reformator, wat hij over berouw en vergeving zegt.

De mens achter het boek

Luther heeft 30 jaar van zijn leven gewoond in Wittenberg, de hoofdstad van het keurvorstendom Saksen. De stad had 400 meest houten huizen en 1500 inwoners. Deze kleine stad was het regeringscentrum van de keurvorst Frederik III († 1525).

In 1531 begon Luther aan een uitvoerige collegeserie over de Galatenbrief. In 1535 gaf hij deze lessen uit in boekvorm. Luther noemde de Galatenbrief zijn 'Käthe von Bora', zijn geliefde brief.

Diep door Luthers theologie loopt de rode draad van het staan van de zondaar tegenover de heilige en rechtvaardige God. Luther wilde zo 'bevindelijk' spreken, omdat hij de roomse scholastieke theologie veel te afstandelijk vond met haar begrippen en speculaties. Volgens Luther kunnen wij niet over God spreken zonder zelf te beseffen hoe wij voor Hem staan. Dit persoonlijke accent maakt Luthers theologie zo uitermate levendig.

Roomse achtergrond

Voor het zielsbehoud was in de roomse Middeleeuwen de Doop erg belangrijk. In de Doop ontvangt het kind een geestelijk vermogen om daarmee de zaligheid door oefening te bereiken. Deze opvatting is wel vergeleken met een talent voor schaken. Een kind heeft vanaf zijn jeugd een talent voor schaken, maar het kind moet wel

oefenen om te winnen. Zo krijgt een gedoopt kind een geestelijk talent om de zaligheid door oefening te bereiken. Het zwakke punt van dit roomse gedachtenspinsel is dat de zondaar altijd in twijfel blijft. Je kunt er immers nooit helemaal zeker van zijn of je wel voldoende geoefend hebt. Met name als het gaat over de liefde tot God, kwam Luther in grote vertwijfeling. Heeft mijn hart de Heere wel echt lief? Heb ik wel echt gebeden? Dan kon Luther wanhopig worden.

Wet als tuchtmeester

Maar hoe ontvangt een zondaar dan deze vergeving in Christus? Luther is daar in zijn uitleg van de Galatenbrief erg helder over. Bij de roomsen moest je de wet stipt proberen te houden om zalig te worden. Bij Luther schiet de wet ten enenmale te kort voor ons behoud. De wet eist alleen en veroordeelt de zondaar. In deze nood kan alleen het Evangelie helpen. Het Evangelie schenkt uit vrije genade. Eigenlijk is hiermee het belangrijkste gezegd. De wet maakt plaats voor het Evangelie, zoals een naald plaats maakt voor de draad. 'Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus' (Gal. 3:24).

De wet maakt plaats voor het Evangelie, zoals een naald plaats maakt voor de draad.

Hierover schrijft Luther steeds weer in klare taal. Ik citeer een enkele zin bij zijn uitleg van Galaten 3:19. 'Daarom moet God die hamer gebruiken, namelijk de wet, die dat beest met zijn ijdel zelfvertrouwen, waanwijsheid, eigengerechtigheid vermorselt, verbrijzelt, en totaal vernietigt; opdat zij eindelijk eens tot haar eigen ondergang leert dat zij verloren en veroordeeld is. En daar dan, wanneer de consciëntie zó door de wet verschrikt is, heeft de leer des Evangelies en der genade haar plaats, die wederom opricht en vertroost, door te zeggen dat Christus in de wereld gekomen is, niet om een gekrookt riet te verbreken'. Om zalig te worden, moeten we niet proberen met de wet omhoog te klauteren, maar er geheel onder buigen, en beamen dat God recht is in al Zijn weg en werk. Alleen zo komt er plaats voor Christus en Zijn gerechtigheid.

(wordt vervolgd)

Wat betekent: God is Rechter van de ganse aarde?

Begrippen uit het geloofsleven uitgelegd

In het Oude Testament lezen we dat God de Schepper is van de hemel en van de aarde. Hij is de grote Koning! Hij heeft de Wet gegeven. Maar Hij is ook Rechter over de ganse aarde.

Dit staat samengevat in de profetie van Jesaja: 'Want de HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning; Hij zal ons behouden' (Jes. 33:22). Over God als Rechter over de ganse aarde kunnen we ook lezen in de geschiedenis van Abraham. Zijn neef Lot had zich gevestigd met zijn gezin in Sodom. Deze stad is bezig de maat vol te zondigen. En nu gaat de Heere ingrijpen: Sodom zal verwoest worden. Toch wil de Heere nog onderscheid maken tussen Lot met de zijnen en de inwoners van Sodom. De Heere kan van Lot niet meer af en Hij wil dat ook niet. Wat een wonder van eenzijdige genade! Lot heeft immers zelf gekozen voor de vlakke van Sodom.

Vijftig rechtvaardigen?

Langs welke weg ontfermt Zich de Heere over Lot? Wel, Hij maakt Abraham bekend dat Hij Sodom gaat bezoeken als de grote Rechter. En dan wordt het nood in het leven van Abraham, ziende op Lot en wellicht andere kinderen Gods. Abraham trad toe en zei: 'Zult Gij ook den rechtvaardige met den goddeloze ombrengen?' Misschien zijn er in die grote stad nog vijftig rechtvaardigen te vinden. De Heere zal dat arme, bedrukte volk toch niet in het oordeel wegnemen? En zo bidt Abraham. Misschien zijn er nog vijftig rechtvaardigen. Wat zijn rechtvaardigen? Dat zijn zij, die gerechtvaardigd zijn in Christus. Dat kunnen ze er zelf misschien niet voor houden, maar zo is het wel, want al degenen die van dood levend gemaakt worden, zijn van eeuwigheid gerechtvaardigd in Christus. Abraham vraagt dus om behoud als er nog vijftig te vinden zijn: vijftig zuchters aan de troon der genade; vijftig bedelaars! Abraham smeekt: 'Het zij verre van U zulk een ding te doen, te doden den rechtvaardige met den goddeloze; dat de rechtvaardige zij gelijk de goddeloze, verre zij het van U; zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?' (Gen. 18:25). We kennen de geschiedenis. Abraham gaat afdalen tot tien rechtvaardigen. De Heere daalt mee. Verder durft Abraham niet te gaan. Tien zullen er toch nog wel zijn? Maar ze waren er niet. Lot echter bleef op wonderlijke wijze behouden. De Rechter der ganse aarde deed recht.

Eindoordeel

Sodom is hier ook een profetie van het eindoordeel Gods over alle zondaren en over het Sodom van deze wereld. Het zal met vuur worden verbrand. Maar in dat oordeel zal ook gezien worden het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze. Zullen we met Lot door de oordelen heen behouden worden? We kunnen nog uitgeleid worden. Hoe dan? Door de arbeid van die gezegende Voorbidder in de hemel, de Heere Jezus Christus. Hij bidt op grond van recht.

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

In de rubriek Goed Begrepen leggen ds. J. Schipper en ds. W. Visscher wekelijks een geloofsbegrip uit. De rubriek is vooral bedoeld voor jongvolwassenen, in de leeftijd van ongeveer 20 tot 40 jaar.

Jona's gebed uit het ingewand van de vis

'En hij zeide: Ik riep uit mijn benauwdheid tot den HEERE, en Hij antwoordde mij; uit den buik des grafs schreide ik, en Gij hoordet mijn stem. Want Gij hadt mij geworpen in de diepte, in het hart der zeeën, en de stroom omving mij; al Uw baren en Uw golven gingen over mij heen'.

Jona 2:2 en 3

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

Jona heeft in de buik van de vis een kostelijke plaats gekregen.

Kunt u op zo'n plaats niet jaloers zijn? Dat geloof ik, want we zijn benauwd voor de door God geschenken benauwdheid. Toch is er geen betere gave uit het genadeverbond, want die voert tot God en wordt opgelost door God. We zien er ook de liefde van Christus in. Hij vernederde Zich tot in de allerdiepste delen van de aarde om een gebedsplaats, gebedsgenade en oprechtheid van

het hart te verwerven en mee te delen. Voor wie? Voor een brullende leeuw en een briesend paard, voor spotters, vloekers en verachters van de Heere.

De tijd geëindigd

Er staat dat Jona roept uit de buik van het graf. Hij is dus begraven. De tijd is voor hem geëindigd en in de tempel zal hij nooit meer komen. Op genade kan hij niet meer

hopen, zo ver is hij van de Heere verwijderd. Wat wordt in de diepte de zonde en de ongehoorzaamheid bitter. Jona heeft zich het oordeel dubbel waardig gemaakt. Kent u ook zo'n plaats in de diepte? Maar God weet van zulke verbroken en vernerde dag- en nachtroepers, zulke klagers en schreiers af. Vraag toch om de genade die Jona, de rebel, ontvangen heeft. 'Want Gij hadt mij geworpen in de diepte', lezen we. Niet de heidense zeelieden, maar God heeft het gedaan. Het is Zijn rechtvaardige hand over Jona. Dat geeft moed, want als de Heere het niet deed, ging er nooit één ten onder om in die weg behouden te worden. Dan zouden we allemaal voor eeuwig wegzinken. Misschien vraagt u hoe diep het gaan moet. Wel, zó diep totdat een mens het op- en overgeeft. Naar Zijn wijsheid heeft de Heere daar bij de één een heel andere weg voor dan bij een ander.

Antwoord van de Heere

Weet u wat zo'n wonder is? Jona krijgt antwoord van de HEERE, de Verbonds-Jehova, Die nooit herroept hetgeen Hij eenmaal heeft gesproken. God kan van Jona niet af. Hij heeft Zijn eer verbonden aan de redding van zulke ellendige roepers. Dat heeft Christus het leven gekost.

'Gij hoordet mijn stem', zegt Jona. De Heere hoort zijn geroep.

Wat hoort de Heere bij u, bij jullie?

Een bedroefde jongen? Een bedroefd meisje? Een man of een vrouw die God kwijt is? Houd maar aan in die oprechte nood, ook al komt de hel erop af. Maar als er niet méér is, is het nog eeuwig kwijt. De Heere zal ook antwoorden. Hij hoort én verhoort het gebed.

Hij Die Christus niet verhoorde, houdt Zich voor Jona wel een ogenblik stil, maar niet voor eeuwig. God kan zo'n bidder niet verloren laten gaan. Het geroep kan Hij niet onbeantwoord laten. Waarom niet? Omdat de grote Voorbidder in de hemel niet ophoudt met bidden totdat Hij al de Jona's uit de diepte van de zonde op de kust van de eeuwige behoudenis gebracht heeft.

Vragen

1. Welke betekenis heeft het verblijf van Jona in de buik van de vis?
2. 'Want Gij hebt mij geworpen in de diepte'. Waarom geeft dat moed?
3. Waarom is het niet genoeg dat de Heere het geroep hoort?

(wordt vervolgd)

Ds. Nicolaas Hendrik Beversluis (1850-1931) was meester in Herkingen, Vlaardingen en Rijswijk. Als oefenaar diende hij de gemeenten te Nieuw-Beijerland, Middelburg en Moerkapelle, als predikant de gemeenten te Rotterdam-Slachthuisakade en Paterson-Haledon Avenue (VS).

De vreze des Heeren

Werkgroep Onderwijs van het Deputaatschap KGJO in samenwerking met het Deputaatschap Opvoeding Onderwijs en Catechese van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland

Hoe laat de Heere Zich aan onze kinderen kennen?

Ten eerste als een *roepend* God. Als de Heere door de mond van de profeet Jesaja uitroept: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer', zijn dan daaronder ook niet onze kinderen begrepen?

Ten tweede als een *eedzwerend* God. Door Ezechiël getuigt de Heere ons: 'Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve'. Horen daar onze kinderen niet bij?

Ten derde als een *bevelend* God. Al de inzettingen en rechten die God aan Israël gaf, waren voor dat volk én hun kinderen. De verlossingen die de Heere het volk Israël geschonken had en al Zijn krachtige daden moesten aan de kinderen geleerd worden, om die in gedachtenis te houden. In Joël 1:3 gebiedt de Heere: 'Vertelt uw kinderen daarvan, en laat het uw kinderen hun kinderen vertellen en derzelve kinderen aan een ander geslacht'.

Ten vierde als een *belovend* God. In Handelingen 2 vers 39 staat: 'U komt de belofte toe en uw kinderen en allen die daar verre zijn'. Daaruit mogen we besluiten dat hiermee niet alleen de beloften aan Israël met betrekking tot zijn staat in het aardse Kanaän bedoeld zijn, maar wel degelijk ook de beloften van het genadeverbond, zoals uit de rede van de apostel Petrus duidelijk blijkt.

Welke verplichting vloeit daaruit voort voor de ouders?

De ouders moeten het welzijn van de kinderen op het oog hebben. Door het verwaarlozen van deze plicht laden wij de schuld van hun eeuwige rampzaligheid op ons. Daarom is en blijft het de dure roeping van elke christen om ook anderen tot het volbrengen van deze plicht aan te sporen en de middelen te gebruiken die

de Heere ons daarvoor heeft gegeven. 'De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid'. In de opvoeding en het onderwijs van de jeugd moet dus die vreze vooropstaan, én het einddoel: de eer van God en de zaligheid van uw kinderen. Niemand kan en mag zich dan ook onttrekken aan de vraag: Wie zijn de medeopvoeders van mijn kind? Zijn die 'medehelpers' van dezelfde beginselen doordrongen?

Ten slotte enkele 'gronden' die u ertoe zouden kunnen brengen dat u uw plicht zou verzaken. Als eerste is er dode klacht: Ik kan er niets aan doen. Als de Heere Zelf niet werkt, dan is toch alles tevergeefs. Ik zou hun die zich daarachter verschuilen, willen vragen hoe zij er ooit toe hebben durven komen dat zij de doopbelofte voor hun kinderen gingen afleggen. Zij wisten toch dat ze er niets van terecht zouden kunnen brengen?

Vervolgens: U ziet zo veel gebrek in pogingen die onder inwachting van 's Heeren zegen worden aangewend om het bevel des Heeren 'Voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren' te volbrengen. Het is naar uw mening geen absolute vrucht van een krachtige opwekking door Gods Geest.

Daarom, al bent u het met het voorgestelde beginsel eens, u weigert evenwel een pogen daartoe door woord en daad te steunen. Zou u zich zodoende niet schuldig maken aan het verachten van 'de dag der kleine dingen'?

De Heere binde de jeugd op de ziel van ouders en 'medehelpers' en doordringe u allen van het gewicht van uw roeping!

Uit: Het tweede gedeelte van de schoolrede, gehouden door ds. N.H. Beversluis bij de opening van de school te Grand Rapids op 29 april 1909

(wordt vervolgd)

Reacties naar: p.kieviet@versluisjsschool.nl

Het kerkje van de Mollendeerns

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

Even had Ede een ouderling gehad, daarna moest de ambtelijke zorg echter weer uit Veenendaal komen. En die was nodig ook: sommige leden moesten worden vermaand wegens kerkverzuim.

Op 15 oktober 1925 sprak de classis weer over de 'zaak Ede' en de scriba verzuchtte: 'Deze zaak wordt van alle kanten besproken, als een steeds moeilijke zaak, daar niet door te zien is, om er geschikte ambten te verkrijgen en de rust en vrede er weder te herstellen. De Classe komt overeen om pogingen bij sommige personen te doen, als Koudijs en Gerritsen, om ambtsdragers te verkrijgen'. Opnieuw Koudijs. Maar nee, hij werd geen ouderling in Ede. H. Verbeek had in 1923 het catechiseren van de afgetreden ouderling G. van den Berg overgenomen en werd begin 1926 aangesteld als preeklezer. Over dat laatste was niet iedereen te spreken. Sommigen kerkten in Barneveld, anderen in Ederveen, weer anderen lazen thuis. De classis besloot hardnekkige verzuimers als lid af te voeren. Eén van hen had in de financiële commissie gezeten en weigerde de boeken af te geven. De Veenendaalse kerkenraad ging er voorzichtig onderzoek naar doen. Dat leverde niets op, waarna de classis dacht dat een bezoek van twee predikanten meer gewicht in

de schaal zou leggen: ds. J. Fraanje en ds. H. Kieviet moesten erop af. Over de afloop lezen we niets.

Op eigen benen

Begin 1930 werd ds. R. Kok predikant van Veenendaal én van de drie afdelingen die deze gemeente had. Hij keurde het af dat commissies daar de diensten leidden. 'De voorzitter zegt, dat dit niet langer zoo blijven mag, dat dit een krenkende zaak is voor de Amptelijke bediening'. Al heel snel na zijn komst werden er dan ook ouderlingen en diakenen bevestigd in Wageningen, Ede en Rhenen. Ouderlingen in Ede waren G. van den Berg (1920-1923), H. Verbeek (1930-1935), J. van de Merwe (1932-1933), J.P. de Bruin (1933-1935), G. Veen (1935-1950), G.J. van Holland (1952-1961) en J. van Prooijen (1952-1953). Als diaken dienden J.P. de Bruin (1930-1933), A. van de Weerd (1932-1966), A. te Stigte (1933-1939), E. van Donkelaar (1939-1966), J. Boeder (in 1966) en R. Nijse (in 1966).

Toen ds. R. Kok op 30 mei 1930 ouderling Verbeek en diaken De Bruin bevestigde, preekte hij over Hebréeën 8:1 en 2. Bij de instituering op 3 maart 1933 sprak hij over Hosea 2:14 en 15. Tijdens de ledenvergadering die daaraan voorafging, waren acht mannen aanwezig, van wie de helft in de kerkenraad kwam. Koster in de periode 1932-1935 was M. Kerst, oud-diaken

van Amsterdam. Later was er een koster die niet eens lid was. Het ging soms allemaal wat moeizaam. Diverse leden moesten worden vermaand wegens kerkverzuim. De catechisatie ging soms niet door omdat er maar één leerling naartoe kwam. Herstelwerk aan de kerk kon maar nauwelijks worden betaald. Enkele ambtsdragers werden niet of nipt herkozen, of hun termijn werd verlengd omdat geen tegenkandidaat gesteld kon worden. Voor ouderling H. Verbeek, die op 51-jarige leeftijd overleed, was er geen opvolger.

Bombardement

Toen ds. G.H. Kersten najaar 1933 als reserve-veldprediker dienstdeed in Ede, kreeg hij het verzoek in de gemeente voor te gaan. De kerkenraad sprak ook vaak over stoffelijke zaken. Zo maakte 'de reuk der kachel' het voor sprekers 'op de keel niet makkelijk', en de schoorsteen moest worden verhoogd 'om de rook bij valwinden niet in de kerk te krijgen'. De Amersfoortse ouderling G. Veen verhuisde in 1934 naar Ede en kwam spoedig weer in het ambt. Hij was beroepsmilitair en stond soms in uniform op de kansel, hoewel leden er bezwaar tegen maakten dat hij 'zo nu en dan in het militair des zondags las'. Bij de Slag om Arnhem in september 1944 vielen er bommen in Ede, waardoor tientallen inwoners omkwamen. Dat bericht kwam wat vervormd in Amerika terecht: 'Ede (wat ook mijn geboorteplaats was) is volledig weggebombardeerd en geruïneerd', schreef een broer van ds. J. van de Hoef. Maar zó erg was het niet.

Nieuwe ouderlingen

Toen de kerkenraad op 6 november 1945 vergaderde, was het tweeënhalve jaar geleden dat er notulen waren gemaakt. De oorlog was voorbij, de schaarste niet: de kerkdiensten werden bij daglicht gehouden 'in verband met de geringe kolentoewijzing'. De gemeente groeide, maar kampte met verdeeldheid en geldgebrek. Nadat ouderling Veen op 27 oktober 1950 werd afgezet, ging hij met een deel van de gemeente elders diensten houden. In oktober 1952 had Veen 'vanwege de vele stromingen' nog geen opvolger. Op oudejaarsdag werden G.J. van Holland (later oefenaar) en J. van Prooijen (later oud gereformeerd predikant) tot ouderling bevestigd, maar Van Prooijen legde zijn ambt reeds na zestien dagen neer.

(wordt vervolgd)

Kerk aan het vroegere Bettelkamperpad.

Eenheid in verbondenheid

ds. G. Clements,
Gouda

De afgelopen tijd was er in de pers aandacht voor de eenheid binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK).

*'Totdat Uw rijk
volkomen worde...'*

In een interview in het Reformatisch Dagblad concludeerde dr. A. van der Knijff dat de CGK liturgisch uit elkaar zijn gegroeid, 'men spreekt elkaars taal niet meer'. Emeritus-predikant ds. J.M.J. Kieviet zei in een vraaggesprek met CIP: 'Kerkgangsters staan met de deurknop in de hand'. En ook: 'Als we op deze voet verdergaan hebben onze kerken geen bestaansrecht meer'. Samen met zijn medeambtsbroeders Baars, De Boer en Egas is een 'verklaring van gevoelens' opgesteld, waarin zij hun verontrusting uitspreken. Het is niet onze bedoeling om daar nog een artikel aan toe te voegen. Laten we de hand maar ootmoedig in eigen boezem steken en nagaan wat we hieruit kunnen leren voor onze gemeenten.

Brandende vragen

Het onderzoek van Arie van der Knijff betrof de visie van CGK-predikanten op brandende vragen, zoals het gebruik van Bijbelvertalingen en vrouwelijke ambtsdragers. We zouden hier de discussies binnen de CGK over homoseksualiteit aan kunnen toevoegen, die hij verder niet bespreekt. Bovendien zijn er reeds langer tegenstellingen inzake de toe-eigening des heils.

Uit het onderzoek komt naar voren dat 19% van de CGK-predikanten nog de Statenvertaling leest, 36% de HSV en 43% de Nieuwe Bijbelvertaling. Een droevig, onthutsend beeld. 'Moderne vertalingen gaan veelal gepaard met vernieuwingen in de kerkelijke leer en levenspraktijk', concludeerde een onderzoek in 2014 naar Bijbelgebruik van de Universiteit van Indiana (VS). Eenzelfde patroon tekent zich af bij de uitkomst van dit onderzoek. De keuze van een Bijbelvertaling is niet neutraal, maar bepaalt mede de plaats van de persoon binnen het geheel van het kerkelijke leven.

Kerkelijke attestaties

Een andere les die wij uit het onderzoek trekken, is dat het verstrekken van attestaties geen formaliteit mag worden. Wijlen prof. W. van 't Spijker waarschuwde reeds in 1986 voor een 'wanbeleid' op het punt van attestaties. Mensen die verhuizen vanuit gemeente A houden de attestatie enige tijd op zak om te zien of zij zich wel thuis voelen bij gemeente B. Zo is de attestatie door de Synode van Dordt nooit bedoeld, schreef Van 't Spijker. 'Dengenen, die uit de gemeente vertrekken, zal eene attestatie of getuigenis huns wandels met advies des Kerkeraads,

medegegeven worden...'

Van 't Spijker benadrukt de waarde van de attestatie als uitdrukking van de eenheid der kerken. Volgens hem wordt de attestatie een waardeloos papier wanneer men deze een tijdlang op zak houdt als een bankpasje. Attestaties zijn bedoeld als een getuigenis van goed gedrag bij verhuizing. De attestatie mag niet gebruikt worden als een middel om naar believen de gemeente van eigen kleur uit te kiezen.

Hand in eigen boezem

De uitslag van het onderzoek naar de verschillen binnen de CGK is zondermeer zorgelijk. Maar laat ons niet vergeten de hand ook in eigen boezem te steken. Ook onder ons komt het voor dat men zijn attestatie enige tijd op zak houdt en vervolgens indient bij de gemeente waar men zich thuis voelt. Die praktijk zal gaandeweg leiden tot vervreemding van elkaar. 'Laat ons hetzelfde gevoelen' (Fil. 3:16). De geschriften van Calvijn en de Nadere Reformatie hebben in onze gemeenten altijd geestelijke herkenning gegeven. Laten we daarbij blijven en in de leedsdienst de oudere generatie predikers en onze oudvaders niet vergeten. Laten we voor onze jongeren gebruik maken van de catechesemethoden van Heidelberg en Hellenbroek, waarin de band met het verleden gezocht is. Het is in ieders belang bij zoveel verwarring in kerk en samenleving: 'Houd aan in het lezen' (1 Tim. 4:13).

De algemene christelijke Kerk

De eenheid van de Kerk is geen mensenwerk, maar is uit Christus, het Hoofd der Kerk. Guido de Brès zoekt de eenheid in artikel 27 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis ook niet bij een bepaalde kerkelijke denominatie, maar bij 'de heilige vergadering van ware Christgelovigen'. Zij zijn samengevoegd en verenigd met hart en wil in éénzelfde Geest, door de kracht des geloofs. Deze Kerk is niet gelegen of gebonden aan een zekere plaats, maar is verspreid door de gehele wereld. Haar leden hebben hun knieën voor Baäl niet gebogen, maar begeren hun hals te buigen onder het juk van Christus. Zij voegen zich bij de naaste gemeente waar de reine prediking van het Evangelie gehoord wordt, etc. 'Het komt niemand toe zich daarvan te scheiden'. Moge die eenheid des Geestes onder ons in rijke mate gevonden worden. 'Totdat Uw Rijk volkomen worde, als Gij alles zijn zult in allen'.

Boekennieuws

"Mijn volk, gedenk toch... Veertien overdenkingen over Micha 6",
ds. J.M.D. de Heer;
uitg. Gebr. Koster,
143 pag.; € 14,90.

Mijn volk, gedenk toch... Veertien overdenkingen over Micha 6

In de periode maart tot en met juni 2020 heeft onze geliefde broeder ds. J.M.D. de Heer overdenkingen uitgesproken in zijn gemeente Middelburg-Centrum over één hoofdstuk uit de Schrift: Micha 6. Deze overdenkingen zijn nu in meditatieve vorm op schrift gesteld. De directe aanleiding voor deze overdenkingen was de coronapandemie. In iedere overdenking wordt vanuit de Schrift een toepassing gemaakt op de tijdsomstandigheden. Onze broeder heeft daarom onder iedere meditatie de datum geschreven waarop de overdenkingen zijn gehouden. Zo heeft dit boekje iets van een gedenkboekje. Alleen al vanuit dat oogpunt heeft het zijn waarde. Tegelijk zijn de meditatie's zodanig bewerkt dat ze leesbaar blijven voor de tijd dat de pandemie (hopelijk enigszins) voorbij mag zijn. Wie had echter gedacht dat op het moment dat we deze recensie schrijven wij er nog middenin verkeren! Iedere meditatie geeft niet alleen een toepassing op de tijd. De auteur zoekt het hart van zijn hoorders/lezers. Zo stelt hij vragen, bijvoorbeeld in de meditatie over de rechtszaak van de Heere met het volk: 'Misschien is het in ons leven andersom en zijn wij een rechtszaak tegen de Heere begonnen.' Ook de vragen van Gods kinderen komen aan de orde: 'Is er nog een middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen?' Er wordt in de derde meditatie gewezen op het kennen

van de gerechtigheden (meervoud) van de Heere: eisend en schenkend. In de zesde meditatie wordt erop gewezen dat de drie kernzaken uit de tekst (recht te doen, weldadigheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uw God) bedoeld zijn om arm te maken, 'zo arm, dat we een Borg nodig krijgen...'

Die Borg en Zijn werk wordt in iedere meditatie uitgestald. In Hem heeft de Vader het wezen gezien. Hij heeft Zijn Vader verheerlijkt en zorg gedragen voor de zaligheid van Zijn volk. De vertoornde Rechter, zo lezen we op verschillende plaatsen, kan Zich nu in genade en ontfermen op grond van het offer van Christus neerbuigen over de arme zondaar, verzoend door het dierbare bloed van de Middelaar. Die boodschap maakt dit boekje zo waardevol.

ds. D. de Wit, Borssele

"Uitleg van het Evangelie van Lukas",
J.C. Ryle;
uitg. Importantia
scan en print;
prijs drie delen
€ 75,-.

Uitleg van het Evangelie van Lukas

De Anglicaanse bisschop J.C. Ryle (1816-1900) heeft op alle vier de Evangelieën een praktische verklaring geschreven met de titel 'Expository Thoughts' ('Uitleggende gedachten'). Met deze vertaling van de uitleg op Lukas is Ryle's uitleg van alle vier de evangelieën toegankelijk in een Nederlandse vertaling. De uitgave van de uitleg op Lukas omvat drie delen (hoofdstukken 1-8, 9-15 en 16-24). De vertaling is van de hand van neerlandicus K.W. van Luik uit 's-Gravenpolder, die eerder ook de uitleg op Markus vertaald heeft. Ryle noemt zelf zijn doel met deze uitleg: als hulp voor gezins- en hoofden bij het vormgeven van de huisgodsdiens, voor pastorale werkers om voor te lezen aan zieken en voor hen die persoonlijk de Bijbel willen bestuderen. Met dit doel voor ogen heeft Ryle een heldere en toegankelijke verklaring geschreven. Ryle biedt een uitleg per perikoop, waarin hij de kern in meestal drie lessen uiteenzet. In zijn uitleg zoekt Ryle direct naar de toepassing voor de lezer. De behandeling van een perikoop sluit af met een aantal aantekeningen. (Dit laatste is afwijkend ten opzichte van de andere delen). Hier gaat Ryle wat dieper in op de grondtekst, wijst hij op interpretaties van 'beproefde schrijvers' of weerlegt hij bepaalde dwalingen. Als voorbeeld noem ik de geschiedenis van de Heere Jezus in de synagoge in Nazareth in Luk. 4. Ryle wijst allereerst op de bijzondere eer die Christus bewijst aan de openbare genademiddelen

door 'naar Zijn gewoonte' naar de synagoge te gaan. Vervolgens wijst hij op de treffende manier waarop de Heere Jezus rekenschap geeft van Zijn ambt en dienstwerk. Ten slotte wijst hij op het leerzame voorbeeld van de manier waarop godsdienstig onderwijs vaak wordt gehoord: uiterlijk zijn de mensen onder de indruk, maar de harten zijn onbewogen en onaangedaan. Ryle stelt dan de vraag aan de lezer: 'Brenge die [de prediking] ons tot waarachtig berouw voor God en tot een levend geloof in onze Heere Jezus Christus?'

Van harte hoop ik dat deze 'uitleggende gedachten' de lezers tot berouw en geloof brengen! Deze verklaring is zeker voor het persoonlijk, dagelijks Schriftonderzoek van waarde. Ryle wil dicht bij de Bijbeltekst blijven en zoekt gelijk de praktische toepassing. Voor een stevige prijs heb je een mooi verzorgde uitgave in drie delen.

H.R. Keurhorst, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

naar Kruiningen,
ds. G. Hoogerland te Rotterdam-
IJsselmonde.

Beroepen:

te Bodegraven,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
te Grand Rapids-Beckwith Avenue
(Michigan, VS),
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel;
te Nieuwdorp,
ds. M. Joosse te Ede;
te Uddel,
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
te Vlissingen,
ds. J.B. Zippro te Terneuzen.

Bedankt:

voor Capelle a/d IJssel-West,
ds. A. Schot te Nunspeet;
voor Houten,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord.

PASTORIEZORGEN

GEZONDHEID DS. M.T. AL-CHALABI

Sinds een kleine maand was onze geliefde broeder in Brakel weer in staat om op de zondagen tweemaal voor te gaan. Twee weken geleden is hij echter getroffen door een oorontsteking en vervolgens door een ontsteking aan het evenwichtsorgaan. Vorige week moest hij naar het ziekenhuis in Den Bosch gebracht worden vanwege uitvalverschijnselen in het aangezicht. Er is aangeziichtsverlamming geconstateerd, waarvoor hij nu onder behandeling is. De spieren aan de linkerkant van zijn gezicht zijn verlamd, waardoor hij grote moeite heeft met spreken, eten en drinken. Het herstel, afhankelijk van de zegen des Heeren, zal minimaal enkele weken gaan duren. Zullen we hem zo veel mogelijk met rust laten? Want dat heeft hij nodig. De Heere geve hem rust en krachten, opdat hij door de genade van de lijdzaamheid mag volgen in deze weg. '... laat ons afleggen alle last en de zonde die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is; ziende op de overste Leidsman en de Voleinder des geloofs, Jezus' (Hebr. 12:1, 2). Van Hém gaat kracht uit!
v. A.

NAJAARSCOLLECTE VOOR BN EN ZGG

Het Midden-Oosten wordt wel gezien als de bakermat van het christendom. Toch nemen de vrijheden van christenen steeds meer af. Meerdere landen in dit gebied scoren hoog op de ranglijst van christenvervolg. Sinds 2013 is Bijzondere Noden (BN) werkzaam in het Midden-Oosten. BN voorziet in eerste levensbehoeften en werkt ook aan toerusting van vervolgd christenen, door middel van Bijbelonderwijs en de verspreiding van christelijke lectuur. Daarnaast steunt BN tentenmakers en evangelisten. Vanuit enkele huisgemeenten die BN steunt in het Midden-Oosten is behoefte ontstaan aan versterking in zowel toerusting als diaconale hulpverlening. Sinds februari 2021 werken Zending Gereformeerde Gemeenten, Bijzondere Noden en het Deputaatschap voor Israël met elkaar samen ten behoeve van de versterking en uitbreiding van Gods Koninkrijk in het Midden-Oosten. Een werker is benoemd, opgeleid en uitgezonden en volgt nu taal- en cultuurstudie. Deze uitzending is een gezamenlijk project van ZGG, BN en het Dvl. De opbrengst van de najaarscollecte dit jaar wordt door ZGG en BN besteed aan deze uitzending.

In de Noodklok en Paulus van september kunt u meer lezen over het werk in het Midden-Oosten dat al plaatsvindt en dat opgestart zal worden. We hopen dat u dit gebied, dat telkens weer het brandpunt van de wereld lijkt te zijn, gedenkt in uw gebeden. Daarnaast bevelen we de najaarscollecte van harte in uw milddadigheid aan.

Deputaatschap Bijzondere Noden
Zending Gereformeerde Gemeenten

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES, 20 SEPTEMBER 2021

Ds. S. Maljaars opent namens de roepende kerk van 's-Gravenpolder de vergadering op de gebruikelijke wijze. Een bijzonder woord van welkom is er voor ds. L. van der Kuijl, die voor de eerste keer aanwezig is. Onder meer de volgende gebeurtenissen worden gememoreerd:

- Op 11 juli 2021 is oud-diaken J. Heijstek (90 jaar) overleden. Hij diende de gemeente van Yerseke van 1991 tot 2012.

- Op 20 augustus 2021 is oud-diaken J. de Wolf (87 jaar) overleden. Hij diende 's-Gravenpolder van 1975 tot 2004.
- Op 24 augustus 2021 overleed oud-ouderling J.R. de Visser (67 jaar). Hij diende de gemeente van Nieuwdorp van 1999 tot 2020.
- Op 16 juli 2021 is oud-ouderling D. Eggebeen (93 jaar) overleden. Hij diende de gemeente van Wolphaartsdijk van 1980 tot 2005.
- Op 21 juli 2021 overleed L. Weststrate (76 jaar). Hij was diaken in Goes van 1984 tot 1997, daarna ouderling tot 2012.

Volgens de lastbrieven zijn alle gemeenten vertegenwoordigd. De wettigheid van de vergadering is hiermee vastgesteld. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. G.P. van Nieuw Amerongen, preses; ds. S. Maljaars, assessor; ds. P.C. Vlot, assessor; M. Blankenstijn, quaestor en P. van Vijven, scriba.

De ambtsgeheime en de verkorte versie van de notulen van de classisvergadering van 7 juni 2021 en de notulen van de classisvergadering van 12 juli 2021 worden vastgesteld. Een ingediend appelschrift wordt behandeld in aanwezigheid van alleen ambtsdragers.

Zowel het financieel jaarverslag over 2020 als de begroting voor 2021 van het Kerkelijk Nieuws worden vastgesteld. De classis bekrachtigt de benoemingen van ouderling Van den Berge tot voorzitter van de Financiële commissie Kerkelijk Nieuws classes Goes en Tholen en de benoeming tot lid van ouderling Kleppe. De verdeling van de consulentschappen wordt op één punt aangepast: het consulentschap van Nieuwdorp gaat van ds. IJsselstein naar ds. Van der Kuijl.

De volgende vergaderdatum is woensdag 12 januari 2022. De roepende kerk is Hoedekenskerke. Censuur naar artikel 43 DKO is niet nodig, de vergadering is op broederlijke wijze verlopen.

De preses dankt de vergadering voor de wijze van vergaderen en vraagt ouderling B.J. Meulmeester van de roepende kerk de vergadering op de gebruikelijke wijze af te sluiten. Daarna sluit de preses de vergadering.

P. van Vijven, scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 412: Secretaris van Stichting Dovenzorg is met ingang van heden: M. van Belzen, Papaver 26a, 4251 JN Werkendam; tel. 0183-502509.

Berichten

ONDERNEMERSAVOND SLIEDRECHT

Op woensdag 10 november (19.45 uur) is er een avond voor ondernemers in de classis Dordrecht, belegd door de stichting Evangelisatie Vrienden Classis Dordrecht. P. Schalk, lid van de Eerste Kamer, spreekt over 'De Genderdiscussie, dat raakt ook uw onderneming'. Dit thema wordt ook voor christelijke ondernemers steeds actueler. Kun je of moet je een klant of collega nog als man of vrouw behandelen? Wat als iemand X is? Locatie: Verheij Integrale Groenzorg, Kweldamweg 47, Slie-drecht. RIVM-richtlijnen worden gevolgd. Aanmelden is nodig, via www.evcdordt.nl

KLEDINGBEURS VEEN

Op vrijdag 15 oktober (8.30-17.00 uur) is er een tweedehandskledingbeurs in het dorpshuis, Groeneweg 2 in Veen. De opbrengst is geheel voor het evangelisatiewerk in Tilburg. Info tel. 06-10325991.

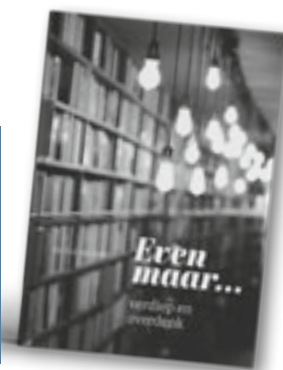
JUBILEUM ZONDAGSSCHOOL LEERDAM

Op zaterdag 30 oktober is er in Leerdam een bijeenkomst ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van zondags-school Samuël. De bijeenkomst, met onder meer een Bijbelvertelling door ds. C.J. Meeuse, wordt gehouden in de Adullamkerk en begint om 10.30 uur. We nodigen alle oud-leidinggeven en oud-bestuursleden uit om aanwezig te zijn. Na afloop is er gelegenheid voor ontmoeting en lunch. Aanmelden (met vermelding van het aantal personen) kan via blankestijn@gglerdam.nl

Abonnee-werfactie De Saambinder

De abonnee-werfactie, die de afgelopen maanden met behulp van veel gemeenten is gehouden, heeft 479 nieuwe abonnees opgeleverd. Het totale abonneebestand is daarmee uitgekomen op 20.930. Het deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder en de redactie heten de nieuwe abonnees hartelijk welkom. We zijn dankbaar voor dit mooie resultaat.

Abonnees kunnen nog steeds het boekje 'Even Maar' (bezinnende en actuele onderwerpen kernachtig besproken; 128 pagina's, gebonden) van ds. G.J. van Aalst kopen tegen het gereduceerde tarief van € 9,50, incl. verzendkosten. U kunt dit boekje bestellen door een mail te sturen naar info@desaambinder.nl of bel 0348 - 489900

De bijeenkomst is ook mee te luisteren via kerkdienstgemist.nl

WANDELINGEN MIDDELBURG

- **Joden-wandeling** - 'Joden in Middelburg door de eeuwen heen': 5 en 26 oktober. Start hoek Nieuwepoortstraat / Korendijk om 14.00 uur. Opbrengst (vrijwillige bijdrage) voor Deputaatschap voor Israël.
- **Smijtegelt-wandeling** - kerkhistorie met herinneringen aan ds. B. Smijtegelt: 19 oktober. Start voor het oude stadhuis op de Markt om 14.00 uur. Opbrengst (vrijwillige bijdrage) voor Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht.

Alle wandelingen: tijdig aanmelden bij P.C. Beeke, per e-mail p.c.beeke@kliksafe.nl. RIVM-richtlijnen worden gevolgd.

PSALMZANGAVOND IN IJSSELMONDE

De zendingscommissie te Rotterdam-IJsselmonde organiseert op vrijdag 15 oktober (19.45 uur) een psalmzangavond in de Thaborkerk (Reyerdijk 41), m.m.v. Vereniging Bovenstem Ouderkerk a/d IJssel e.o. Ds. G. Hoogerland houdt een inleiding op de Psalmen. De collecte is voor de zending in Guinee. Als u deze avond bij wilt wonen, kunt u zich aanmelden bij: kerkmeester@thaborkerk-ijsselmonde.nl

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 10 OKTOBER 2021

Aagtekerke 9.00, 11.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur

ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. F. Mulder; Alblasserdam 8.30 (H.A.), 11.30 (H.A.), 15.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.00, 11.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 19.00

uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 11.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 8.30 en 14.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 19.00 uur ds. M.H. Schot; Berkenwoude 10.00 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Bodegraven

19.15 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.00, 11.15 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.00 uur ds. H. Brons; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Deventer 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Dinteloord 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30 en 11.45 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. J. Schipper; Enkhuisen 9.30 (openb. bel.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30, 15.00 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; Goudswaard 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.A.), 14.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.A.), 13.30 (H.A.) en 16.30 uur (H.A.) ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Hilversum 19.00 uur ds. P. Mulder; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Hoofddorp 16.00 uur ds. W. Silfhout; Houten 19.00 uur ds. G.J. Baan; Kampen 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Kamperland 16.00 uur ds. M. Karens; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Leerdam 14.30 uur ds. C. Hogchem; Leiderdorp 9.30 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 14.30 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 10.00 en 18.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. D. de Wit en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwerter Aa 15.30 uur ds. J. Beens; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. P.C. Vlot; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Nijkerk 18.30 uur ds. M. Joosse; Nisse 15.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Oostburg 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Oosterland 14.30 uur ds. G. Pater; Oostkapelle 16.30 uur ds. C. Harinck; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 19.00 uur ds. M.T.

Al-Chalabi; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederloij 19.00 uur stud. M. Boersma; Poortugaal 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Puttershoek 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rhenen 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.00 (H.A.), 11.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30, 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. S. Maljaars; Rotterdam-Alexanderpolder 14.45 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 15.00 uur stud. A.E. Brijder; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Sint Philipsland 14.30 uur ds. K. Boeder; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Spijkenisse 14.30 uur ds. G.J. Baan; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur stud. M. Boersma; Stolwijk 10.00 uur ds. W. Silfhout; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.00 (H.A.), 11.15 (H.A.), 14.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 16.30 uur ds. G.J. Baan; Vlissingen 18.30 uur ds. J. IJsselstein; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuil; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. A. Schreuder; Woerden 19.00 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 15.30 uur ds. H. van der Heiden; Zoetermeer 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 12 OKTOBER 2021

Dinteloord 19.30 uur (H.D.) ds. G.W.S. Mulder; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Centrum 19.45 uur stud. M.G. van Middendorp; Uddel 19.30 uur (GBS-dienst) ds. B.J. van Boven; Urk 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. A. Verschuure.

WOENSDAG 13 OKTOBER 2021

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. M. Joosse; Hoofddorp 19.45 uur ds. J. Schipper; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Kortgene 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Leiderdorp 19.30 uur ds. P. Mulder; Marknesse 19.30 uur ds. G. van Manen; Meeuwen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Melissant 19.30 uur ds. S. Maljaars; Nieuwerter Aa 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. C. van

Ruitenburg; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nisse 19.30 uur ds. E. Bakker; Nunspeet 19.30 uur (voor de zending) ds. H.J. Agteresch; Oosterland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden 19.30 uur (voor de zending) ds. B.J. van Boven; Opperdoes 19.30 uur ds. A. Schot; Oude-Tonge 19.30 uur ds. G.J. Baan; Ridderkerk 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Rijssen-West 19.30 uur ds. P.D. den Haan; Scherpenzeel 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. G. Pater; Utrecht 19.30 uur ds. W. Harinck; Waardenburg 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Westzaan 19.30 uur ds. W. Mouw; Woerden 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Zeist 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Zoetermeer 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

DONDERDAG 14 OKTOBER 2021

Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Bodegraven 13.00 uur (huw. bev.) ds. W.A. Zondag en 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Genemuiden 19.30 uur ds. A. Verschuure; Goudswaard 19.30 uur ds. D. de Wit; Krabbendijke 18.30 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder en 19.45 uur ds. P. Mulder; Lisse 19.45 uur ds. J. van Laar; Naaldwijk 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Ooltgensplaat 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.J.N. Moens; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur (voor de zending) ds. C. Sonneveld; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. K. Boeder.

VRIJDAG 15 OKTOBER 2021

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Dirksland 13.00 uur (huw.bev.) ds. K. Boeder; Werkendam 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch; Yerseke 14.45 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 10 OKTOBER 2021

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

*U dan, die gelooft, is Hij dierbaar.
1 Petrus 2:7*

Met droefheid in ons hart om het verlies delen wij u mee dat de HEERE uit ons midden tot Zich heeft genomen, in de leeftijd van 82 jaar, Zijn knecht, mijn zeer geliefde, zorgzame man, onze geliefde, biddende vader, schoonvader, groot- en overgrootvader

Maarten Johannis van Gelder

Emeritus predikant van de Gereformeerde Gemeenten
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Rotterdam, 7 december 1938 Haaften, 26 september 2021

Geldermalsen: E. van Gelder - van Buuren
Geldermalsen: Hannie van der Vlist - van Gelder
Wim van der Vlist
Mariëlle en Leo
Anna, Jefta
Kees Jan en Mariëlle
Felicia, Emmaly, Lucas
Martijn
Rick
Geldermalsen: Marieke Kooijman - van Gelder
Nico Kooijman, *in dierbare herinnering*
Jolien
Hein Jan en Willianne
Marlinde, Henric, Martjan,
Wilhelm, Floris
Marnix
Sliedrecht: Liesbeth Huijser - van Gelder
Arie Huijser
Anthonie
Maarten, *in dierbare herinnering*
Robert
Anne-Ruth

Correspondentieadres: Coreanna 119
4191 DC Geldermalsen

De begrafenis heeft zaterdag 2 oktober jl. plaatsgehad op de Algemene Begraafplaats aan de Lange Akker te Geldermalsen.

Het Deputaatschap Emerituskas van de Gereformeerde Gemeenten heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van

ds. M.J. van Gelder

Gedurende de periode januari 2002 tot en met juni 2009 had hij als deputaat een gewaardeerde en betrokken inbreng in ons deputaatschap.

We geloven dat hij zijn wens heeft verkregen en dat hij zijn Heere en Zaligmaker eeuwig mag grootmaken. De Heere sterke en vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie in dit voor hen zo grote verlies.

Namens het deputaatschap Emerituskas,
ds. W. Visscher, voorzitter, G.J. Heijboer, secretaris

26 september 2021

Advertenties

*Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord
Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na,
aanschouwende de uitkomst hunner wandel.
Hebreeën 13:7*

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Enkhuizen heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van zijn oud-herder en leraar

ds. M.J. van Gelder

Van 1971 tot 1974 heeft hij de gemeente in alle getrouwheid mogen dienen. Met dankbaarheid denken wij terug aan het werk dat hij in die jaren met liefde en trouw heeft mogen verrichten.

De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen en (achter) kleinkinderen en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Enkhuizen,
ds. G. Heijkamp, preses
S. Kooiman, scriba

Enkhuizen, september 2021

*Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord
Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na,
aanschouwende de uitkomst hunner wandel.
Hebreeën 13:7*

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Tricht-Geldermalsen heeft met ontroering het bericht ontvangen dat de Heere tot Zich heeft genomen onze geliefde oud-herder en leraar

ds. M.J. van Gelder

Van 1985 tot en met 1994 heeft hij in grote getrouwheid en met de liefde van zijn hart onze gemeente onder Gods zegen mogen dienen.

De Heere gedenke zijn vrouw, de kinderen en (achter) kleinkinderen genadig met Zijn vertroosting en ondersteuning in dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad:
B. Stam, preses
J. Versloot, scriba

Geldermalsen, 26 september 2021

*Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord
Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na,
aanschouwende de uitkomst hunner wandel.
Hebreeën 13:7*

Met droefheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van

ds. M.J. van Gelder

In getrouwheid en met de liefde van zijn hart mocht hij na zijn emeritaat dienst-
werk in onze gemeente verrichten.

De Heere ondersteune en vertrooste Zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde
Gemeente van Leerdam,
P.D.C. Verrips, preses, L.J. van Belzen, scriba

Zoekt u een origineel kado? Koop of
geef enkele setjes kaarten weg uit
de UNIEK&STIJL kaartenserie. Deel
opbrengst voor Bijbelverspreiding.
www.unieke-kaarten.nl

Thuis uw nieuwe PVC vloer kiezen?

Grote collectie hout/steendecoren.

Maak een afspraak: 06-19557166

www.devloerenkoning.nl

Teken nu met voordeel in voor
**'Wie is Deze?' 10 preken vrije stof
en gedenkdagen, ds. J.J. Tanis,**
16,95 ipv 19,95: www.ramshoorn.nl

Reformatrice Psychologenpraktijk
Nederland biedt identiteit bewuste
behandeling en begeleiding aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g.2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.rpnederland.nl

Het Reformatisch Dagblad is een landelijke krant met een heldere, christelijke
identiteit. De krant zet het Bijbelse 'geloof, hoop en liefde' tegenover de
uitgangspunten van de maatschappij: macht, aanzien en rijkdom. Het hele verhaal
reikt immers verder dan de aardse werkelijkheid.

Wil je jouw mening onderbouwen of aanscherpen? Het vernieuwde RD verdiept
jouw standpunten met de verslaglegging van het nieuws, de achtergrondverhalen
en de opiniestukken. RD. **Geloofwaardig.**

Kijk op rd.nl/saambinder hoe
het RD voor het hele verhaal gaat
en kies jouw proefabonnement.

rd reformatisch
dagblad

Onesiforus

NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerke-
lijke stichting is het verlenen van
geldelijke steun aan, met name
vanwege gemoedsbezwaren, in
financiële moeilijkheden geraakte
personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een
commissie getoetst en besproken met
de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stich-
ting afhankelijk van giften, collecten
en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:
dr. W.J. op 't Hof (voorz.)
W.A. Barth (secr.)
ds. A. den Hartog
G. Hop
C. Vos
J.J. van Ommeren

Comité van aanbeveling:
Ds. G. Gerritsen
Ds. D. Heemskerk
Ds. J. Roos

Adviescommissie:
mr. drs. S. Visser
F. Bouman
D.C. van der Ploeg

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

p.a. Weegje 2 | 3295 CT | 's Gravendeel | info@onesiforushulp.nl

lees nu
voor
19⁵⁰
6 NUMMERS

**GezinsGids heeft
een nieuw jasje!**

VANAF BEGIN OKTOBER

De GezinsGids heeft een nieuw jasje! De vertrouwde identiteit,
een andere verpakking. Meer rust en ruimte voor tekst en foto's, een fijn
leesbaar lettertype en een frissere opzet. Bent u nog geen abonnee? **Nu tijdelijk 6
nummers, incl. het driedubbeldikke Winternummer, voor slechts €19,50!**

gezinsgids

GA NAAR GEZINSGIDS.NL/ABONNEMENTEN OF BEL (030) 230 3500

ZELF
SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

KRINGLOOP Waardevol

GEZOCHT/TE KOOP GEVRAAGD:

In Barneveld wordt gewerkt aan de oprichting van Kringloop Waardevol ten behoeve van de Zending Gereformeerde Gemeenten.

Daarvoor zijn wij o.a. op zoek naar:

- Wandstellingen
- Middenstellingen
- Kledingrekken
- Een balie
- Een kassasysteem

Heeft u een tip of iets dergelijks in de aanbieding? Dan horen wij dat graag.

Contactpersoon:
Reinier Schouten
☎ 06-51329909

Praktijk
den Uijl

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €10,00
William Gadsby 1-3 à €10,00
Preken van John Kershaw 1+2 €25,00
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel 0180 - 426955

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

Voor onze basisschool "De Akker" in Lisse zoeken wij een

Kleuterleerkracht
&
Onderwijsassistent

Interesse? Kijk op www.deakkerlisse.nl

In Lisse zie je ze groeien

Heb je altijd al in de zorg willen werken?

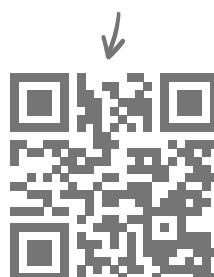
Of is je zorgdiploma
verouderd?

Word zij-instromer of
her-intreder bij Elim.

De opleiding start
in november a.s.

Meer informatie

www.elim-barneveld.nl/vacatures

Reformatiorische Zorgboerderij
'de 3 margen'

Zorgen voor een kind met een beperking vraagt veel van ouders. Over zo'n bijzonder kind maak je je als ouders meer zorgen en vaak kost het meer inspanning om dit kind op te voeden en de liefdevolle zorg te geven die het nodig heeft. Soms is het fijn om hiervoor extra mogelijkheden te hebben.

Zorgboerderij **de 3 margen** staat in een prachtige ruime omgeving, waar jullie kind de ruimte geboden wordt om zich te ontspannen en nieuwe vaardigheden aan te leren. Hier kan ieder kind 'gewoon' kind zijn en genieten van alles wat er te zien en beleven valt. Ondertussen kunnen jullie als ouders ook even de ruimte nemen om voor jezelf te zorgen, waardoor je met voldoende energie het overige deel van de week op een goede manier voor jullie kind kunt blijven zorgen.

Op **de 3 margen** vind je een hele eigen sfeer, die aansluit op de thuissituatie en levensovertuiging. Kinderen voelen zich er thuis en vrij genoeg om zich verder te ontwikkelen en contacten te maken met de andere kinderen op de boerderij.

Kinderen komen vaak in eerste instantie op **de 3 margen** voor dagbesteding. Wanneer het gewenst is bestaat voor jullie kind de mogelijkheid om door te groeien naar logeer-opvang in één van de nieuwe logeerkamers. Dit kan soms net even de extra ondersteuning geven die nodig is voor één of een enkele nacht. Voor oudere kinderen is dit een voorbereiding op toekomstige situaties, zoals een nieuwe woonlocatie wanneer zij volwassen worden.

Is het de wens om jullie kind de kans te geven om ook buiten het gezin zich vrij en veilig te ontwikkelen? En zoeken jullie daarbij zelf ook ruimte en ondersteuning? Neem dan eens contact op met **de 3 margen**.

Schoonenburgweg 9 | 2957 LB Nieuw-Lekkerland
tel. 0184 683 390 | www.de3margen.nl

PROFIJT ISOLATIE

Energiesstraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Met Perspectief
meer uitsicht door nieuw uitsicht

Bent u op zoek naar uitsicht?
Met Perspectief is gespecialiseerd in:

- Identiteitsvraagstukken
- Verlies- en rouwbegeleiding
- Stress en burn-out klachten
- ➔ Algemene coaching en counseling

Ga naar de website of bel 06-512 441 43
En neem vrijblijvend contact met ons op

Zorgpraktijk Barneveld, Rozenstraat 1
www.metperspectief.nl

Vit.C (geleidelijke afgifte), **All-C**
(kauwtablet), **Chelated Zinc** (nieuw!)
van **NeoLife**. Okt.aanb. Bestel
2 verschillende producten en ontvang
10% korting! Komme 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatiorisch Psycholoog

Haastricht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastricht.nl
Psychologische Hulpverlening

Vakantie terugverdienen?
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Dirigent(e) gezocht

Voor ons kinderkoor 'Jedidja' in
Vlaardingen zijn we, per direct, op zoek
naar een nieuwe dirigent(e).
Ben jij enthousiast en heb je een klik met
kinderen en jongeren van 6-14 jaar?
Vind je het leuk om kinderen Psalmen
en geestelijke liederen aan te leren en
uit te leggen? Wil je een aantal keer per
jaar mee werken aan een uitvoering in
kerk, bejaardentehuis of ziekenhuis? Dan
horen we graag van je! We repeteren elke
dinsdagavond tussen 18.45 en 19.30 uur.

Een andere dag is bespreekbaar.
Als je interesse hebt of meer informatie
wil, neem dan contact op met Ingrid
Vroegindewey, 010-2344884 of
t.h.vroegindewey@kpnmail.nl

Wordt dealer
en ga voor puur.

Mail Daan
Blanketijn via
daan@agicon.nl

Meer weten?
Bel 06 12 02 24 87.

Gezond, natuurlijk
en heerlijk zacht van
smaak.

Glutenvrij en rijk
aan Vitamine B en
mineralen.

Ga naar
boekweitthee.nl

Boekweit
THEE

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

**UW ADVISEUR
AAN HUIS**

wiltraamdecoratie.nl

M VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen*

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

**Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:**

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en
conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

*Welkom terug
op ons bungalowpark!*

De Verrassing
Bungalowpark

**AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL**

www.deverrassing.nl
0222 318906

**AMBTSKLEDING
MAATKOSTUUM**

*Advies aan huis
mogelijk!*

Klamar's
FASHION

Persoonlijk advies
voor een betaalbare prijs

www.klamarfashion.nl
Tel. 06 14 53 15 28

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gijvanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

WYCLIFFE SCHRIJFT EEN PAAR STELLINGEN OP VOOR DE KERKLEIDING WAAROM HIJ AAN DE HAND VAN DE BIJBEL NIET LANGER KAN GELOVEN DAT DE PAUS DE PLAATS-VERVANGER VAN CHRISTUS KAN ZIJN. DAT HEEFT HIJ AAN ZIJN STUDENTEN BELOEFD.

'Zo, jonge vrienden,' zegt John Wycliffe. 'Ik heb gedaan wat ik jullie had beloofd. Het eerste deel van mijn betoog waarin ik de kerk wijs op haar fouten is uitgeschreven. De rest komt straks.'

Voorzichtig schuift hij het stuk perkament opzij. Hij neemt z'n pennenmes in de hand. Dacht hij het niet? Er moet nodig een nieuwe punt aan z'n ganzenveer gesneden worden. De punt is zo stomp dat er haast geen inkt meer door kan vloeien. Met moeite kort hij de veer wat in. Z'n vingers zijn verkrampd van het lange schrijven. Daarom kan hij beter nu eerst even rusten. Voordat hij straks verdergaat, wil hij trouwens het eerste deel van zijn stellingen nog eens nauwkeurig doornemen. Er mogen geen fouten in staan. De bisschoppen zullen er ongetwijfeld heel kritisch naar kijken. Maar daar laat hij zich niet door uit het veld slaan. Hij raakt er zelfs al wat aan gewend dat ze hem zo vijandig gezind zijn. Wel merkt hij dat de haat van de geestelijken in zijn richting steeds feller wordt. Het verbaast hem trouwens dat men hem tegenwoordig wat met rust laat. Eigenlijk had hij verwacht dat hij allang voor een tweede keer in Lambeth, het aartsbisschoppelijke paleis in Londen, had moeten verschijnen. Zouden de problemen met de twee nieuwe pausen er de oorzaak van zijn dat de geestelijken op dit moment minder aandacht voor hem hebben? Want hij is ervan overtuigd dat de bisschoppelijke commissie hem nog steeds liever vandaag dan morgen monddood maakt. Als ze maar ergens een kans zien, zullen ze hem zijn kerkelijke taken afnemen.

Drie dagen

Er zijn momenten in jouw leven dat je de dagen weleens aftelt. Over vijf dagen... of over drie dagen... dan is er iets belangrijks. Dan is er iets fijns te beleven of iets moois te vieren. Je kijkt ernaar uit.

Op heel veel plaatsen spreekt de Bijbel over de tijdsduur van bepaalde zaken. De Bijbel vermeldt ons bij de koningen bijvoorbeeld hoeveel jaar of soms slechts een paar maanden ze geregeerd hebben. Het geeft ons inzicht in de tijd. Opvallend is dat in de beschrijving van de tijdsduur het heel regelmatig op belangrijke momenten over drie dagen gaat.

We lezen in Genesis 22 dat Abraham met zijn zoon Izak op weg gaat om hem te offeren. Wat is dat een geloofsbeproeving geweest. Na drie dagen reizen krijgt Abraham de offerplaats in het oog. Het is één van de bergen in het land Moria (Gen. 22:2).

Als we verder bladeren in de Bijbel, dan komen we bij de geschiedenis van de wetgeving bij Sinaï. Dat is een indrukwekkende bijeenkomst geweest. Het volk moest zich drie dagen daarop voorbereiden, zich heiligen ter voorbereiding op het spreken van God (Ex. 19:11). Na veertig jaar omzwerven in de woestijn staat Israël voor de Jordaan. Ze zijn er bijna. Ze mogen echter niet direct het beloofde land binnengaan. Ze moeten drie dagen wachten voordat de doortocht begint (Joz. 1:11).

In het Nieuwe Testament wordt ook over drie dagen gesproken. Jezus maakt de vergelijking met Jona en Zichzelf (Matth. 12:40). Eén van de allerbelangrijkste gebeurtenissen in de wereldgeschiedenis vindt plaats. Het graf van de Heere Jezus gaat open. Hij komt als Overwinnaar over de dood uit het graf. Hij leeft. En door deze overwinning na drie dagen, komen dode zondaren tot het leven. Zijn levenwekkende stem klinkt nog steeds. Heb jij die al gehoord? Want die ze gehoord hebben, zullen leven (Joh. 5:25b).

Leestip: Matthéüs 12:38-42

'... alzo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.'
Matthéüs 12:40

Ds. Labee over:

Zonde tegen de Heilige Geest

Kunt u iets schrijven over de zonde tegen de Heilige Geest? Pas hoorde ik een dominee in een preek zeggen dat 'als je bang bent deze zonde gedaan te hebben', deze zonde niet bedreven is. Is dat Bijbels te onderbouwen?

Lastering

Eigenlijk moeten we spreken over de 'lastering' tegen de Heilige Geest, als we spreken over de onvergeeflijke zonde. Er worden namelijk meer zonden tegen de Heilige Geest in de Bijbel genoemd, die wél vergeeflijk zijn. Het gaat nu over deze zonde die de Heere Jezus aanwijst: 'Daarom zeg Ik u: Alle zonde en lastering zal den mensen vergeven worden; maar de lastering tegen den Geest zal den mensen niet vergeven worden. En zo wie enig woord gesproken zal hebben tegen den Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar zo wie tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in

deze eeuw, noch in de toekomst' (Matth.12:31, 32).

Onze reformator Calvijn (1509-1564) heeft over deze zonde gezegd: 'Zij zondigen tegen de Heilige Geest, die de Goddelijke waarheid, door wiens glans zij zo getroffen worden, dat ze geen onwetendheid kunnen voorwenden, toch in hardnekkige boosheid kunnen weerstaan, alleen met het doel haar te weerstaan'.

Ds. W. à Brakel (1635-1711) heeft in zijn 'Redelijke Godsdienst' geschreven: 'De zonde bestaat in een algehele afwending van de waarheid, en in een bittere haat en bestrijding van de waarheid en godzaligheid uit enkele en bittere boosheid'. Ten slotte laten we ds. B. Smijtegelt (1665-1739) aan het woord: 'Het is willens en wetens, vrij en frank van God afgaan, het Woord van God verachten, de religie afzweren, en dat terwijl zij weten dat het de rechte

religie is. Zo een beliegt en belastert de Heilige Geest, maakt Hem te schande en scheldt Hem, en dat frank en vrij'.

Het gaat dus om mensen die met boosaardige moedwil en vijandschap lasteren tegen de Heilige Geest, Die de Werkmeester van het geloof wordt genoemd. En dus niet zozeer om het overtreden van één van Gods geboden. Nee, het is wel vergeleken met een 'gerijpte vrucht' aan een boom.

De zonde tegen de Heilige Geest wordt dan aangewezen als het hoogtepunt van bewust verzet en haat tegen God en Zijn genadewerk. Voor het zover komt, is er daarvoor een tijd van rijping geweest. In Mattheüs 12 is het duidelijk zo'n 'gerijpte' vrucht: de Farizeeërs hadden zich al uren, dagen en maanden dodelijk geërgerd aan de Zaligmaker. De wondertekenden konden ze niet ontkennen, de prediking wees hen aan als Adamskind en hun geweten sprak. Maar ze wilden 'Abrahams zoon' blijven en hebben zich meer en meer verhard tegen de leer van vrije genade. Ze wilden zichzelf zaligen en niet gezaligd worden als verloren zondaar. En na lange(re) tijd 'spuit' het gif van hun doodsbestaan eruit en ze lasteren tegen de Heilige Geest.

Lezer(es), juist in onze tijd zal de duivel ook willen verleiden om dit spoor te gaan. Spottend met Gods onfeilbaar Woord omgaan, kritiek op de zuivere prediking van zonde en genade en vervreemding van de bevindelijke waarheid. Als we daar 'voeding' aan geven, is blijkbaar het 'zaad' van satan in ons leven aan het groeien. Ontzaglijke zaak als dat 'uitgroeit' tot een vrucht die gaat rijpen...

Vergeving

Er is weleens gezegd dat de zonde van de gevallen engelen gelijk staat met de lastering tegen de Heilige Geest omdat er geen vergeving meer mogelijk is. Vanuit het bovenstaande is (hopelijk) duidelijk geworden dat iemand die totaal verhard is geworden en deze zonde begaat, er nooit meer last van zal hebben of krijgen. Daarom is de uitdrukking terecht, dat angst voor deze zonde niet past bij de 'daders' van dit kwaad. Maar mogen we ieder opwekken om dat niet te 'goedkoop' aan te nemen? Want het gaat op een eeuwigheid aan! Zonder de toepassing van het bloed van Jezus Christus, dat 'wast en reinigt van alle zonden' zijn we in dodelijk levensgevaar. Zonder dat wonder staan we nog altijd open, zelfs voor deze huiveringwekkende zonde...

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

